

LUUMÄEN KUNTA
ARVIOINTIKERTOMUS 2025

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta 26.5.2026 § 23

Kunnanvaltuusto 8.6.2026

Sisällys

1. Puheenjohtajan katsaus	3
2. Tarkastuslautakunta 2025.....	4
2.1. Lautakunnan kokoonpano	4
2.2. Lautakunnan työskentely.....	4
3. Sidonnaisuusrekisteri	5
4. Vuoden 2024 arviointikertomuksen vastausten arviointi.....	5
5. Henkilöstö	5
6. Sivistys- ja hyvinvointitoimi	6
6.1. Yhteenveto	6
6.2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	14
7. Toiminnallisten tavoitteiden arviointi.....	14
7.1. Hallinto	14
7.2. Kultuuri- ja vapaa-aikatoimi	15
7.3. Tekninen toimi.....	16
7.4. Liikenneväylät	16
7.5. Kiinteistöt	17
7.6. Vesi – ja jätevesi	17
7.7. Ympäristö	17
8. Taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi.....	18
8.1. Talous lukuina.....	18
8.2. Konsernin luvut	19
9. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta.....	20
10. Tarkastuslautakunnan kysymykset kunnanhallitukselle.....	20
11. Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle	21

1. Puheenjohtajan katsaus

Vuosi 2025 alkoi kunnanvaltuuston 13.01.2025 § 4 tekemällä yksimielisellä päätöksellä erottaa kunnanjohtaja Risto Alaheikka luottamuspuolan takia. Hallinto-oikeus kumosi erottamisen joulukuussa 2025. Hallinto-oikeus perusteli päätöstään sillä, että erottaminen oli tapahtunut virheellisessä järjestyksessä, itse erottamisen perusteisiin hallinto-oikeus ei ottanut mitään kantaa. Erottamisen jälkeen kunnanjohtajan tehtäviä hoiti aluksi vs. hallintojohtaja Helena Metsämuuronen. 23.1.2025 alkaen kunnanjohtajan tehtävää hoiti sivistys- ja hyvinvointijohtaja Kai Könönen. Viranhoitomääräys jatkui koko vuoden, aina siihen asti kunnes uusi kunnanjohtaja on valittu.

Huhtikuussa järjestettiin alue- ja kuntavaalit. Kuntavaalien vaalitulokset Luumäellä oli Kesk 9 paikkaa, Kok 8 paikkaa, Sdp 5 paikkaa ja PS 1 paikka. Vaalien jälkeen Kok, Sdp ja PS muodostivat teknisen vaaliliiton ja jakoivat luottamuspaikat sen tuoman enemmistön mukaisesti.

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille 1.1.2025, Kelalle maksettavat sakkomaksut rasittavat kunnan taloutta merkittävästi.

Uusi rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025, tästä aiheutuvat muutokset ovat merkittäviä. Kuntaliiton suosituksen mukaan rakennusvalvonnan toimintamenot suositellaan katettavaksi kokonaan rakentajilta perittävillä maksuilla. Ympäristölautakunta vahvisti uudet taksat 22.1.2025 § 3.

Kunnan tulevaisuuden taloudelliset haasteet ovat merkittäviä, Taavetin vesihuollon järjestäminen, Taavetin koulukeskuksen tilanne, kiinteistöjen korjausvelka vain muutamia mainitakseni. Valtuusto on asettanut tavoitteeksi, että kunnan talous on tasapainossa valtuustokauden loppuun mennessä, tässä on varmasti haastetta ja vaatii poliittisten ryhmien yhteistyötä.

Positiivisinä asioina voidaan mainita näkyvyyttä tuovat tapahtumat kunnassa, Kotkanniemi foorumi, Vallijamit ja useat koiranäyttelyt Taavetin urheilukentällä tuovat kaivattua paikallista kuin myös valtakunnallista näkyvyyttä.

Hyvinvointiasema otettiin alkuvuonna täysmääräisesti käyttöön.

Arviointikertomuksen tekemisessä ei ole käytetty tekoälyä.

Onnea ja menestystä valtuustolle, kunnanhallitukselle ja kiitos viranhaltijoille ja kaikille kunnan työntekijöille vuodesta 2025.

Antero Paananen

tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2. Tarkastuslautakunta 2025

2.1. Lautakunnan kokoonpano

1.1.2025 – 31.5.2025

Mari Obeng, pj	Kai Kaltto, varajäsen
Anne Marttila-Inkilä, vpj	Juha Rintamäki, varajäsen
Seikku Kaita, jäsen	Sami Karvanen, varajäsen
Virpi Kosonen, jäsen	Suvi Vallentin, varajäsen
Oskar Pesu, jäsen	Petra Hedenstam, varajäsen

1.6.2025 - 31.12.2025

Antero Paananen, pj	Mikko Ovaska, varajäsen
Kaisa Pesu, vpj	Mari Obeng, varajäsen
Patrik Pilhjerta, jäsen	Pasi Tikka, varajäsen
Seikku Kaita, jäsen	Simo Peltola, varajäsen
Virpi Kosonen, jäsen	Galina Punkkinen, varajäsen

2.2. Lautakunnan työskentely

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Lautakunta arvioi myös toimintakertomusta ja sitä, miten strategiaa on onnistuttu toteuttamaan ja ovatko talousarvion tavoitteet strategian mukaisia.

Tarkastuslautakunnan on lisäksi seurattava mm. Tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista, sekä tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2025 aikana seitsemän kertaa. Käsiteltäviä asioita oli yhteensä 40 kappaletta.

Tarkastuslautakunta laati arviointisuunnitelman vuosille 2025 – 2029. Uusi tarkastuslautakunta päätti noudattaa edellisen lautakunnan vuodelle 2025 laatimaa arviointisuunnitelmaa. Kuntastrategiaa seurataan suunnitelman mukaisesti vuonna 2025 erityisesti seuraavilla tehtäväalueilla; hallinto, sivistys- ja hyvinvointitoimi, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi, tekninen toimi, liikenneväylät, kiinteistöt ja vesi ja jätevesi.

Vuoden aikana on kuultu seuraavia henkilöitä:

- Mikko Hiltunen ja Helena Metsämuuronen 21.1.2025
- Kaisa Kausto-Uski ja Kristiina Pihlajamäki 18.3.2025
- Ulla-Maija Tuomela ja Kaisa Kausto-Uski 13.5.2025

- Kaisa Kausto-Uski ja Kai Könönen 2.9.2025
- Kai Könönen ja Mikko Hiltunen 28.10.2025
- Virve ja Jari Niiranen, Anu Koistinen, Kai Könönen,
Ulla-Maija Tuomela 16.12.2025

3. Sidonnaisuusrekisteri

Kuntalain 121§:n 2. momentin 5 kohdan mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunta käsitteli kunnalle toimitetut sidonnaisuusilmoitukset 28.10.2025 ja päätti toimittaa ne valtuustolle tiedoksi. Kunnanvaltuusto merkitsi ne tietoonsa saatetuksi 10.11.2025. Tarkastuslautakunta päätti, että sidonnaisuusilmoitusrekisterin ulkomuotoa muutetaan helpommmin luettavaan muotoon. Lautakunta toteaa, että kolme henkilöä, joilta sidonnaisuusilmoitusta pyydettiin jätti sen toimittamatta.

4. Vuoden 2024 arviointikertomuksen vastausten arviointi

Kunnan toiminnan tarkastamisen tarkoitus on toiminnan jatkuva parantaminen.

Esitetyillä huomioilla halutaan kohdentaa toimenpiteitä mahdollisiin kehittämistä kaipaaviin osa-alueisiin.

Kunnanvaltuusto on velvoittanut kunnanhallituksen antamaan selvityksen vuoden 2024 arviointikertomuksen esitettyihin kysymyksiin 13.5.2025 §15 tekemällään päätöksellä.

Tarkastuslautakunta on edellyttänyt, että selvitykset kysymyksiin toimitetaan niin että ne voidaan käsitellä kunnanvaltuustossa 31.12.2025 mennessä.

Kunnanhallitus ei ole vastannut kysymyksiin annettuun määräaikaan mennessä.

5. Henkilöstö

Luumäen kunnalla oli vuoden 2025 lopussa henkilöstöä 153 henkeä, josta vakinaisia oli 112. Henkilöstön määrä on pienentynyt edellisestä vuodesta 3 hengellä. Valtaosa työntekijöistä on kokoaikaisia ja enemmistö on naisia. Henkilöstön keski-ikä on 48,3 vuotta. Henkilöstölle on järjestetty koulutusta yhteensä 136 päivää.

Henkilöstön sairauspoissaolot ovat vuoden aika pienentyneet huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna.

Työterveyshuollon on järjestänyt Pihlajalinna Terveys Oy, työterveyshuollon kustannus on noin 660 euroa per henkilö Kela-korvauksen jälkeen. Edelliseen vuoteen nähden kustannus on lähes kaksinkertainen, johtuen suurelta osin koska sairaudenhoito on otettu mukaan sopimukseen.

Henkilöstökuluihin käytettiin yhteensä 8 069 050 euroa mikä on jonkin verran vähemmän kuin talousarvioon oli varattu.

Kunnan henkilöstön ikärakenne on edelleen haastava. Kaikkiin avoimiin tehtäviin ei ole ollut helppoa löytää kelpoisia henkilöitä.

6. Sivistys- ja hyvinvointitoimi

6.1. Yhteenveto

Strateginen ja toiminnallinen tavoite	Mittari/tunnusluku	Tilanne 31.12.2025	Tarkastuslautakunnan arvio
Palveluiden parantamien eri kohderyhmissä			
Laaditaan sosiaalisen median strategia	Kävijämäärä sosiaalisen median alustoilla	Lukiolla on omat kotisivut ja Facebook sekä Instagram, perusopetuksessa ei ole sometilejä, Erasmuksella oma Instagram. Lukiolla on mediavastaava, opiskelijakunnassa on somevastaavat. Varhaiskasvatuksessa on Instagram – ja Facebooktilit. Sosiaalisen median strategiaa ei ole laadittu.	Tavoite ei ole toteutunut. Strategiaa ei ole luotu, vaikkakin eri sivistysasteille on luotu sosiaalisen median käyttäjätilejä. Kävijämääristä ei ole annettu tietoa.
Yhteistyö kirjaston ulkopuolelle	Varhaiskasvatus- ja kouluvierailut, kirjaston järjestämät tapahtumat	Varhaiskasvatus: 33 vierailua Koulu: Koulu 106 vierailua	Tavoite on osittain toteutunut. Vierailuja on tehty, mutta niiden määrille ei ole asetettu tavoitetasoja.

Kirjailijavierailut	Kirjailijavierailujen määrä	Syksyllä 2 kirjailijavierailua.	Tavoite on osittain toteutunut. Kirjailijavierailuja on järjestetty, mutta niiden määrälle ei ole määritetty tavoitetasoja.
Kirjavinkkaukset eri ikäryhmille	Vinkkausten määrä	Kirjavinkkaukset: 5 alakoululaisille, 1 yläkoululaisille, 1 aikuisille	Tavoite on toteutunut. Vinkkausten määrälle ei ole määritetty tavoitetasoja.
Osallistutaan aktiivisesti EKHVA:n hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyöhön	Yhteistyöryhmiin osallistuminen, aktiivinen vaikuttaminen paikallistoimintaa n mm. kolmannen sektorin kanssa	On osallistuttu aktiivisesti kuukausittain.	Tavoite on osittain toteutunut. Osallistumiskertoje n määrästä ei ole annettu tietoa.
Toteutetaan palvelut ammattitaitoisesti ja vastuullisesti. Seurataan palveluista saatavaa palautetta.	Asiakaskyselyt eri tulosyksiköissä.	Vuosittain kyselyt oppilaille, huoltajille, henkilökunnalle. Palautteet käsitellään.	Tavoite on osittain toteutunut. Kyselyiden tuloksia ei ole annettu, eikä niiden tuloksiin ole määritetty tavoitetasoja.
Pyritään ammattimaisesti pätevän henkilöstön rekrytointiin. Nuorisopalveluiden resurssointi	Pätevien hakijoiden määrä. Tilat avoinna resurssien puitteissa	Aukioloaikoja jaksotettu hieman eri tavalla jaksamisen näkökulmasta.	Tavoite on osittain toteutunut. Aukioloaikoja on muutettu resursseihin sopiviksi, mutta hakijamäärästä ei ole annettu tietoa.
Tehdä Luumäki tunnetuksi			
Päiväkotien Instagram-tilit markkinoivat kuntaa positiivisesti	Kävijämäärä	Markkinointi on ollut säännöllistä ja aktiivista.	Tavoite on osittain toteutunut. Markkinointia on tehty, mutta kävijämäärästä ei ole annettu tietoa. Kävijämäärään liittyen ei ole asetettu tavoitetasoja.

Verkostoidutaan edelleen lähikuntien varhaiskastatukseen yhteistyössä.	Osallistuminen yhteistyöhön on säännöllistä ja vakuuttavaa.	Säännölliset tapaamisen kuukausittain, ulkotoiminnan kehittäminen yhteistyössä Lemm ja Taipalsaaren kanssa. Digilaitesuositusten käyttöönotto.	Tavoite on osittain toteutunut. Toteutumista on vaikea arvioida mittarin perusteella.
Lukio tarjoaa laadukkaan 2. asteen vaihtoehdon niin luumäkeläisille, kuin muualta tuleville peruskoulun päättäneille opiskelijoille	Lukion kevään yo-kirjoitusten tulokset ovat puoltoäänien mukaan valtakunnan keskiarvon mukaiset tai yli.	Valtakunnan keskiarvo oli 4,13 (ka 3,99 Luumäellä, kevät 2025 kirjoitukset)	Tavoite on osittain toteutunut. Tulokset ovat lähellä valtakunnan keskiarvoa, mutta eivät sen yli.
Lukiota markkinoidaan tehokkaasti	Tiedotus-/markkinointi lähikuntiin vierailuilla yläkouluilla, somenäkyvyys	Lähikuntien opoja on infottu Taavetin lukiosta ja järjestetty tutustumista 9. luokkalaisille. Kotisivuilla video. Sometus tehokkaampaa vuonna 2026. Lukion aloittaneiden määrä 13, vuona 2024 määrä 15 (1 jäänyt pois)	Tavoite ei ole toteutunut. Lukion aloittaneiden määrä on laskenut.
Nuorisotoimi aktiivinen somessa	Lukion aloittaneiden lukumäärä. Youtube -markkinointivideon katsoneiden määrä. Aktiivisten kävijöiden lukumäärä.	Kaikki mainonta ja yhteydenpito nuorten kanssa tapahtuu eri somealustojen kautta.	Tavoite ei ole toteutunut, lukion aloittaneiden määrä on laskenut. Aktiivisten kävijöiden määrää ei ole annettu. Tavoitetasoja ei ole määritetty.
Osaajaverstas -hanke luo mahdollisuuden ammatilliseen toisen asteen	Osaajaverstaan opiskelijamäärä. Yhteistyö lukion kanssa	Osaajaverstas-hanke on päättynyt.	Tavoite ei ole toteutunut.

koulutukseen Luumäellä ja tukee lukion yrittäjyyskasvatusta	säännöllistä ja jatkuvaa.		
Liikuntatilojen markkinointia tehostetaan lähialueiden seuroihin ja muihin toimijoihin	Liikuntatilojen käyttöaste,	Jäähallin ja Taavettihallin käyttö ovat lisääntyneet. Joukolan, Toukolan ja koulujen salien käyttöaste on pysynyt samana.	Tavoite on osittain toteutunut. Varsinaisia käyttöastetta ei ole annettu. Tavoitetasot tulisi määrittää.
Nuorisotyö kattaa niin koulunuorison työn ja tilatyön.	Kävijämäärän seuranta.	Molemmissa runsaasti kävijöitä. Jemmassa 119 eri kävijää, isojen (7lk-20.v.) puolella ja 37 pienten puolella syksyllä 2025. Toukolassa 39 eri kävijää syksyllä 2025.	Tavoite on osittain toteutunut. Tavoitetasot tulisi määrittää.
Laaditaan sosiaalisen median strategia	Kävijämäärä sosiaalisen median alustoilla	Ei ole laadittu.	Tavoite ei ole toteutunut. Strategiaa ei ole luotu, vaikkakin eri sivistysasteille on luotu sosiaalisen median käyttäjätilejä. Kävijämääristä ei ole annettu tietoa.
Yhteistyö kirjaston ulkopuolelle	Varhaiskasvatus – ja kouluvierailut, kirjaston järjestämät tapahtumat	Vakan ryhmä käy viikoittain kirjastolla.	Tavoite on osittain toteutunut. Vierailuja on tehty, mutta niiden määrälle ei ole asetettu tavoitetasoja.
Kirjailijavierailut	Kirjailijavierailuiden määrä	2 kirjailijavierailua syksyllä	Tavoite on osittain toteutunut. Kirjailijavierailuja on järjestetty, mutta niiden määrälle ei

			ole määritetty tavoitetasoja.
Kirjavinkkaukset eri ikäryhmille	Vinkkausten määrä	Kirjavinkkaukset: 5 alakoululaisille, 1 yläkoululaisille, 1 aikuisille	Tavoite on toteutunut. Vinkkausten määrälle ei ole määritetty tavoitetasoja.
Varhaiskasvatuksen laatu pidetään korkeana	Pedagogiset koulutukset, pätevien työntekijöiden rekrytointi.	Asiakastyytyväisyys skyselyssä arvosana vakan laadusta 9,5. Säännöllisiä täydennyskoulutuksia, valtakunnalliseen keskiarvoon nähden pätevien työntekijöiden osuus erittäin hyvä.	Tavoite on toteutunut. Toteutumista on vaikea arvioida mittarin perusteella.
Osallistutaan aktiivisesti EKHVA:n hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyöhön	Yhteistyöryhmiin osallistuminen, aktiivinen vaikuttaminen paikallistoimintaa n mm. kolmannen sektorin kanssa.	On osallistuttu aktiivisesti kuukausittain.	Tavoite on osittain toteutunut. Osallistumiskertojen määrästä ei ole annettu tietoa.
Toteutetaan palvelut ammattitaitoisesti ja vastuullisesti. Seurataan palveluista saatavaa palautetta.	Asiakaskyselyt eri tulosyksiköissä.	Vakan vuosittaiset asiakastyytyväisyys - ja henkilöstökyselyt sekä lasten kyselyt.	Tavoite on osittain toteutunut. Muiden kuin Vakan asiakastyytyväisyys kyselyiden tietoja ei ole annettu. Tavoitetasoja ei ole määritetty.
Pyritään ammatillisesti pätevän henkilöstön rekrytointiin. Nuorisopalveluiden resurssoniti	Pätevien hakijoiden määrä. Tilat avoinna resurssien puitteissa.	Aukioloaikoja on jaksotettu hieman eri tavalla, jaksamisen näkökulmasta.	Tavoite on osittain toteutunut. Aukioloaikoja on muutettu resursseihin sopiviksi, mutta hakijamäärästä ei ole annettu tietoa.
Teemme rohkeasti kiinnostusta ja viihtyisyyttä parantavia tekoja			
Varhaiskasvatuksen laatu pidetään korkeana.	Pedagogiset koulutukset, pätevien työntekijöiden rekrytointi.	Asiakastyytyväisyys skyselyssä arvosana vakan laadusta 9,5. Säännöllisiä	Tavoite on toteutunut. Toteutumista on vaikea arvioida mittarin perusteella.

		täydennyskoulutuksia, valtakunnalliseen keskiarvoon nähden pätevien työntekijöiden osuus erittäin hyvä.	
Päiväkotien ja koulujen pihat toimivat myös virkistys- ja lähiliikuntapaikkoina.	Seurataan alueiden ja tilojen käyttöä, kuntoa ja turvallisuutta.	Alueiden kuntoa ja turvallisuutta seurataan, ilkivalta vähentynyt. Lähiliikuntapaikkakerät (perheet) suunnitteilla.	Tavoite on osittain toteutunut. Alueiden käytön seurannasta ei ole annettu tietoa.
Ekhva:n kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä hyte-asioissa	Kunnan omat hyte-toimenpiteet.	Toimenpiteitä on toteutettu.	Tavoite on toteutunut. Toteutumista on vaikea arvioida mittarin perusteella.
Varhaiskasvatusten ja perusopetuksen sekä lukion tilat ovat riittävät ja käyttäjilleen turvalliset.	Tilojen käyttöaste ja kunnan seuranta; säännölliset tilakierroksen teknisen toimen, ympäristöterveydenhuollon ja työterveyshuollon kanssa.	Varhaiskasvatusten tilat ovat turvalliset ja riittävät, säännölliset tarkastukset. Taavetin päiväkodin tilat huomioidaan tulevissa väistötiloissa ja Taavetin koulukeskuksen hankesuunnittelussa.	Tavoite on toteutunut.
Nuorisoa kontaktoidaan nuorisolain hengen mukaisesti	Nuorisotilojen Jemman, Toukolan ja koulunuorisotilojen kävijämäärät.	Jemmassa 119 eri kävijää, isojen (7lk-20.v.) puolella ja 37 pienten puolella syksyllä 2025. Toukolassa 39 eri kävijää syksyllä 2025.	Tavoite on toteutunut. Kävijämäärälle tulisi määrittää tavoitetasot.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteitä toteutetaan monipuolisesti ja osallistavasti	Tietoiskut ja tapahtumat.	Toimenpiteiden toteuttaminen on jatkuvaa ja säännöllistä.	Tavoite on toteutunut. Tavoitetasot tulisi kuitenkin määrittää.

Oppilaskuljetusten kilpailuttaminen vuonna 2024 suoritetaan sekä kustannustehokkaasti että tarkoituksenmukaisesti	Oppilaskuljetushankinta tehdään talvella 2024-2025 elokuussa 2025 alkavaa uutta sopimuskautta varten.	Kilpailutus toteutettiin syksyllä 2024 ja sopimukset allekirjoitettiin keväällä 2025.	Tavoite on toteutunut. Oppilaskuljetukset kuitenkin kilpailutettiin jo vuonna 2024.
Suomen harrastamisen malli antaa eri ikäisille lapsille ja nuorille mahdollisuuden osallistua säännöllisesti johonkin ohjattuun vapaa-ajan toimintaan kunnan tarjoamissa tiloissa.	Kerholaisten määrä.	Vuoden aikana toteutui yhdeksän eri harrastamisen Suomen mallin kerhoa, jotka aktivoivat 90 koululaista.	Tavoite on toteutunut. Kerholaisten määrälle tulisi määrittää tavoitetasot.
Osaajaverstas -hanke tuo innovatiivisia ratkaisuja esim. yritysten ja kunnan yhteistoimintoihin ja tukee kuntalaisia yrittämään ja työllistymään omsassa kunnassa.	Osaajaverstasta arvioidaan osana Edusampon ja LAB:n kanssa aloitettua hanketta. Kukin osatoteuttaja raportoi rahoittajalle (ELY)	Osaajaverstas-hanke on päättynyt.	Tavoite ei ole toteutunut.
Liikuntatilojen käyttöastetta tehostetaan tehokkaalla markkinoinnilla ja dynaamisella hinnoittelulla	Käyttöasteen kehityksen seuranta.	On seurattu, hinnoittelu on dynaaminen.	Tavoite on osittain toteutunut. Käyttöasteelle tulisi määrittää tavoitetasot.
Kirjaston tilojen tarjoaminen eri toimintaa varten.	Kirjastotapahtumien määrä ja sisältö, kohderyhmät	13 tapahtumaa alle 18 – vuotiaille, yhteensä 387 osallistujaa. 10 tapahtumaa yli 18 –	Tavoite on osittain toteutunut. Tapahtumien määrälle tulisi asettaa tavoitetasot.

		vuotiaille, yhteensä 200 osallistujaa.	
Nuorisotoimen kansainvälinen toiminta	Osallistutaan edelleen aluekoordinaation Erasmus+ -hakkeeseen.	Erasmus-toiminta on aktiivista.	Tavoite on toteutunut. Ymmärrettävämpi mittari ja tavoitetasot tulisi määrittää.
Muutosrohkeuden lisääminen ja toiminnan uudistaminen			
Toimitaan luovasti ja tarkoituksenmukaisesti lakien, asetusten ja toimintaohjeiden mukaan.	Toteutettujen toimien seuranta ja arviointi tulosityksiköittäin.	Suoritettu.	Tavoite on toteutunut.
Sivistystoimen eri vastuualueilla tiedotetaan palvelunkäyttäjiä aktiivisesti.	Toteutuneet asiakaskyselyt ja koulujen hyvinvointiprofiilit.	Vuosittain kyselyt oppilaille, huoltajille, henkilökunnalle. Palautteet käsitellään.	Tavoite on osittain toteutunut. Kyselyille ja hyvinvointiprofiilille tulisi määrittää tavoitetasot.
Pyritään löytämään uusia keinoja kontaktoida nuoria	Tapaamisten kirjaaminen.	Kontaktointi niin livenä kuin somessakin.	Tavoite on osittain toteutunut. Tavoitetasot tulisi määrittää.
Tehdään asiakastyytyväisyyskyselyjä ja henkilöstökyselyjä säännöllisesti.	Toteutetut kyselyt.	Perusopetus ja varhaiskasvatus toteuttavat, Hyvinvointiprofiili vuosittain (koulun henkilökunta, huoltajat, oppilaat), KivaKoulu-kysely.	Tavoite on osittain toteutunut. Kyselyihin liittyen tulisi olla määriteltynä tavoitetasot.
Toteutetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tapahtumia ja tempauksia.	Toteutuneet tapahtumat	Valtakunnallisiin teemaviikkoihin osallistuminen, Happihyppely on uusi tapahtuma, Hyvän mielen kahvilan toiminta on vakiintunut	Tavoite on toteutunut. Tapahtumien määrälle tulisi olla tavoitetasot.
Kirjasto toteuttaa asiakastyytyväisyyskyselyjä.	Asiakastyytyväisyyskyselyt.	Vuoden aikana ei ole toteutettu asiakastyytyväisyyskyselyjä.	Tavoite ei ole toteutunut.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan osalta toimintakate on toteutunut talousarviota parempana ollen 99 % talousarviosta. Strategiasta johdetut tavoitteet ovat vaikeasti arvioitavia. Niistä puuttuvat pääosin selkeät mittarit ja tavoitetasot, joiden avulla niiden toteutumista voitaisiin arvioida objektiivisesti. Tarkastuslautakunta korostaa, että valtuuston tulisi jatkossa asettaa selkeitä, mitattavia ja sitovia tavoitteita. Lisäksi samat tavoitteet toistuvat eri painopistealueiden alla, olisi selkeämpää, jos jokainen tavoite mainittaisiin vain kerran.

6.2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Luumäen kunnassa toimi vuonna 2025 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiimi, johon kuuluivat hyvinvointiasiantuntija Kristiina Pihlajamäki (50 % työaika), hyvinvointiohjaaja Pasi Kyllönen ja hyvinvointisuunnittelija Outi Kiviranta. Sivistys- ja hyvinvointijohtaja oli toimialajohtajana mukana tiimissä.

Vuodesta 2025 ei hyvinvointiasiantuntijan ja sivistys- ja hyvinvointijohtajan alkuvuonna 2025 tekemän päätöksen mukaisesti tehty erillistä hyvinvointikertomusta, vaan vuoden 2025 toimenpiteet sisällytettiin valtuustokaudesta 2021–2025 tehtyyn hyvinvointikertomukseen.

Luumäen kunnan hyvinvointikertomus 2021-2025 on luettavissa <https://dynastyjulkaisu.luumaki.fi/kokous/2025240-1-8152.PDF>

7. Toiminnallisten tavoitteiden arviointi

7.1. Hallinto

Kunnan hallintoa voi seurata kunnan verkkosivujen kautta, Toimielinten esityslistat ja pöytäkirjat julkaistaan verkkosivuilla. Kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen päätökset tiedotetaan sosiaalisessa mediassa. Myös viranhaltijapäätökset julkaistaan. Kunnan viestinnän peruseriaatteena tulee olla avoimuus ja luotettavuus. Kunnanvaltuuston kokoukset ovat julkisia, kunnanhallituksen ja lautakuntien kokoukset eivät ole julkisia. Kunnanhallitus valvoo viranhaltijoiden toimintaa kokouksissaan kunnanjohtajan ajankohtaiskatsausten avulla.

Toimialajohtajat käyvät kehityskeskustelut vuosittain henkilöstön kanssa. Anu Koistinen aloitti sivistys- ja hyvinvointijohtajana 1.6.2025 ja tuohon asti virkaa hoitanut Kai Könönen jatkoi vt. kunnanjohtajana.

7.2. Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi

Tarkastuslautakunta näkee, että Luumäen kulttuuritoiminta on melko vilkasta ja perustuu pääosin aktiivisten yhdistysten ja yksityishenkilöiden toimintaan sekä näiden ja kunnan sekä CreativeKaikun yhteistyöhön.

CreativeKaiku on toteuttanut ostopalveluna sekä kunnan omia tapahtumia että yhdistysten kanssa yhteistyössä järjestettyä toimintaa ja tilaisuuksia. Kunnan kulttuuritoimi on lisäksi mukana joidenkin tapahtumien järjestelyissä mm. tukien niitä lehti-ilmoituksin ja osallistumalla joidenkin tilaisuuksien järjestely kustannuksiin.

Merkittävimpiä kunnallisia tapahtumia ovat olleet mm. Kansallisen veteraanipäivän sekä Itsenäisyyspäivän juhlallisuudet, konsertit esimerkiksi Vallijamit sekä nuorisolle suunnattu Syysjyräys tapahtuma 19.9.2025, Kotkaniemifoorumi neljättä kertaa joka kokoaa väkeä paljon yhteen, tilaisuus tuo positiivista huomiota Luumäelle, tapahtumaan kerääntyy ihmisiä ympäri Suomea. Kesän avaus torilla kerää eri-ikäisiä kuntalaisia sekä kesäasukkaita koolle, jossa mahdollisuus kohtaamisille.

Tarkastuslautakunta näkee myös positiivisena, että kunta onnittelee vuoden ensimmäistä luumäkeläistä vauvaperhettä että myöskin positiivisinta luumäkeläistä.

Sähköisten infotaulujen lisääminen pääkirjastoon, Taavettihalliin, S-markettiin ja Hyvinointiasemalla oli hyvä idea tavoittaa kuntalaisia ajankohtaisien asioiden suhteen tai eri järjestöjen tapahtumien suhteen.

Sosiaalisen median kanavien sivustoilla käyttömäärät lisääntyneet vuoteen 2024 verrattuna, tässä toki voi isona tekijänä olla Luumäen kunnanjohtajan irtisanomisprosessi joka herätti varmasti kuntalaisten sekä vieraskuntienkin negatiivista että positiivista huomioita. Sosiaalisen median strategiaa ei kuitenkaan ole laadittuna, joitakin somekanavia Luumäen kunnallakin on esimerkiksi varhaiskasvatuksessa.

Liikuntatilat on hyvät Luumäellä, niiden markkinointia kannattaa edistää.

Taavettihallin sekä jäähallin käyttö on lisääntynytkin edellisvuoteen verrattuna. Lautakunta näkee että vapaa-aikatoiminnalle sekä harrasteille esimerkiksi liikunnan suhteen on hyvät edellytykset.

Nuorisotyön jatkaminen nähdään myös tärkeänä, syntyvyyden lasku voi tuoda tähän haasteita, riittääkö kävijät miten pitkään?

Syksyllä 2025 järjestettiin uutena toimintona urheiluseurafoorumi yhteistyössä EKLUn kanssa.

Sivistyslautakunnan myöntämiin avustuksiin (kylätoiminta- ja yhteisöavustukset) vuodelle 2025 oli varattu yhteensä 47 000 € joka jaettiin lautakunnan toimesta

keväällä 2025. Avustukset nähdään tärkeänä koska nämä edistää kylä- sekä yhdityksien toimintaa ja saavuttaa kuntalaisia erilaisten harrasteiden ja kohtaamisien pariin.

Syksyllä 2025 sivistys- ja hyvinvointilautakunnassa avustuksien myöntämisen sääntöihin on lisätty kohta, että kylätoiminta- tai yhteisavustusta saanut toimija sitoutuu edistämään toiminnallaan kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Tämän lisäksi avustussääntöihin on päivitetty mm. kunnan ilmoituskäytänteiden muuttuminen ja Etelä-Karjalan liiton ylläpitämässä tapahtumakalenterissa toiminnasta ilmoittaminen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen nähdään hyvänä lisänä sääntöihin päivitettyinä.

Kirjastonjohtaja jäi virkavapaalle kesäkuussa 2025 ja ilmoitti irtisanoutuvansa kirjastonjohtajan virasta 1.1.2026 alkaen.

Kirjastot ovat iso osa kulttuurista palvelua kuntalaisille. Lautakunta pohtii millaisia ratkaisuja kirjastopalveluiden säilyttämisen turvaamiseksi kunnassa tehdään ja että palvelut saavuttaa kaikki kuntalaiset sekä esimerkiksi Taavetissa että Jurvalassa, vaikka henkilökunta kirjastonpalveluissa vähenisisikin.

7.3. Tekninen toimi

Tekninen toimi on vuoden aikana panostanut puistojen ja yleisten alueiden hoitoon ja siinä on onnistuttu hyvin. Kunnallistekniikan ja kiinteistöjen suuri korjausvelka aiheuttaa nyt ja jatkossa merkittäviä kustannuksia.

Liikenteen sähköistyminen eteni suunnitellusti. Kunnan kiinteistöihin on saatu asennettua sähköautojen latauspisteet. Torille on rakennettu uusi wc- ja varastorakennus. Tyynilahden saavutettavuutta on parannettu. Puistoalueiden raivauksia on jatkettu. Palolammen virkistysalueen toteutus on aloitettu ja saatu hyvälle alulle, alueen kunnostus jatkuu usean vuoden ajan. Taavetin uimarannan maanrakennustyöt aloitettiin vuonna 2025, ne saatetaan loppuun ensi vuonna.

Urheilu- ja harrastusmahdollisuuksien investointisuunnitelma siirtyy seuraavaan vuoteen, kun uusi strategia on hyväksytty, kun kiinteistöjen tila ja korjaustarve on selvitetty.

Teknisen toimen investoinnit olivat n 1.1 miljoonaa euroa.

7.4. Liikenneväylät

Parsikkoon on valmistunut linjaautopysäkit, jotka kuntalaiset ovat ottaneet kiitoksella vastaan. Myös kuoostien varrelle ja Haminantien varrelle suunnitellut pysäkit toteutuvat lähitulevaisuudessa. Koulutien saneeraus toteutunee vuonna 2026. Lepolan alueen parkkipaikkoja on kunnostettu vuonna 2025.

7.5. Kiinteistöt

Kiinteistöstrategian ja suunnitelman laadinta on käynnistetty, valmistuu alkuvuodesta 2026. Kiinteistöstrategia luo hyvän pohjan pitkälle tulevaisuuteen kunnan kiinteistöjen hoitoon.

Kunnan omistuksessa on yli kolmekymmentä kiinteistöä, osa niistä on melko huonokuntoisia. Korjausvelkaa kiinteistöissä on joidenkin arvioiden mukaan yli 3 miljoonaa euroa, vuotuiset käyttökulut rasittavat merkittävästi kunnan taloutta.

Lienee paikallan laatia pitkän aikavälin suunnitelma, jossa päätetään kunnalle tarpeettomien tai käyttöikänsä päässä olevien kiinteistöjen joko purkaminen tai myyminen.

Osaomistusasuntojen lunastukset aiheuttavat kunnan talouteen merkittävän kuluerañ, ensimmäiset tulevat lunastukseen vuonna 2026.

Taavetin koulukeskuksen rakennusten sisäilmaongelmat ovat merkittäviä. Suunnitelmissa on opetuksen siirtäminen suurimmalta osalta ns. viipalekouluun, joka sijoitettaisiin opettajien parkkipaikalle. Mikäli selviää ettei koulutilojen kunnostus ole kustannusten johdosta mielekästä, tulee kyseeseen kokonaan uuden koulun rakentaminen. Tästä aiheutuva kustannus on kuntataloudelle merkittävä.

7.6. Vesi – ja jätevesi

Taavetin alueen vesi- ja jätevesilinjastoista on saatu tehty digitaaliset kartat. Tämä helpottaa huomattavasti näiden kunnostustarpeen arviointia ja myös kunnostussaneerauksen toteuttamista.

Vesijohtoverkossa oli häiriötilanne jonka johdosta annettiin käyttöveden keittokehoitus. Tiedottaminen asiasta oli kiitettävää ja nopeaa. Veden jakelu järjestettiin nopeasti. Jätevesiputkistoissa oli muutama tukkeutuma, jotka aiheuttivat merkittäviä kustannuksia.

7.7. Ympäristö

Luumäen kunnan ilmastosuunnitelma valmistui ja hyväksyttiin. Suunnitelman mukaisia toimenpiteitä tehtiin vuoden aikana, mm. sähköautojen latauspisteitä kunnan kiinteistöihin ja aurinkopaneelit jäteveden puhdistamolle.

Uusi rakentamislaki astui voimaan vuoden alussa. Rakennusvalvonnan maksut päivitettiin uuden lain mukaisiksi ja hyväksyttiin vuoden alussa. Lain mukaan rakennusvalvonnan kulut tulee kattaa asiakkailta perittävillä maksuilla, mikä on haasteellista lupamäärien vähentyessä. Vuoden lopussa solmittiin muiden Länsi-Saimaan kuntien kanssa yhteistyösopimus rakennusvalvonnan järjestämisestä. Tarkoituksena on saada taloudellisia säästöjä ja resurssien tehokasta käyttöä.

Rakennusjärjestysehdotus on laadittu loppuvuodesta ja se hyväksytetään kunnissa.

Kaava-asioissa on tapahtunut paljon, Pihlajaniemen kaavan laajennuksen valmistelu odottaa maankäyttösopimuksen vahvistamista.

Jurvalanharjun Lepolan kaavamuutos hyväksyttiin. Rantsilanmäen asema-kaavaalueen valmistelu on aloitettu. Jurvalassa ja Taavetissa on tunnistettu useita alueita, joiden kaavat pyritään päivittämään. Taukaniemen rantakaavan muutos hyväksyttiin. Suurikankaan tuuli- ja aurikovoimapuiston osayleiskaava eteni vuonna 2025 ja jatkuu ensi vuodelle.

Tekninen lautakuntaon hyväksynyt vuoden aikana joitakin rantarakennuspaikkojen siirtoja ja myös useita kohteita jossa loma-asunto on muutettu vakituiseen asumiseen sopivaksi.

8. Taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi

Talouarvio vuodelle 2025 laadittiin –846 000€ alijäämäiseksi. Kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää. Kertynyt ylijäämä on tilinpäätöksessä 2025 yhteensä 12.9 milj. €.

Kunnan pitkäaikaiset lainat olivat vuoden 2025 lopussa 4,19 milj.€ (2024 4,32).

Syksyllä 2025 kunnanvaltuusto päätti talouden tasapainottamiseksi tuloveroprosentiksi 9,3 % vuodelle 2026.

Talouden vahvuus perustuu pitkälti aiempien tilikausien aikana kertyneeseen ylijäämään sekä muuhun sijoitusvarallisuuteen.

8.1. Talous lukuina

Kunta lukuina: toimintakulut –15,6 milj.€(ulkoiset), toimintakate –12,27 milj. €, verotulot 10,58 milj.€. valtionosuudet 1,55 mil. €, vuosikate 0,48 milj.€, poistot –1,84 mil.€, tulos –1,36 milj.€ ja **alijäämä -0,82 milj. €**.

Vuosikate/poistot: 26% (2024 99,7%)

Vuosikate. Euroa/asukas ; 111 (2024 392)

Toiminnan ja investointien rahavirta: -0,62 milj.€(2024 -10000)

Laskennallinen lainahoitokate; 0,93 (2024 4,32).

Omavaraisuusaste 82% (2024 81,7%)

Edellisten kausien ylijäämä 13,7 mil.€ (2024 13,1 mil)

Investointimenot : 1,1 milj.€

Vuosikatteen tulisi kattaa poistot.

Lainakanta vielä maltillinen.

Laskennallisen lainahoitokatteen hyvänä lukuna pidetään >2.

8.2. Konsernin luvut

Tuotot 5,72 mil

Toimintakulut 17,34 milj

Verotulot 10,58 mil

Valtionosuudet 1,93 milj

Rahoitustuotot ja kulut : 0,34 milj

Vuosikate: 1,18 milj

Poistot: -2,96 milj

Tulos: -1,49 milj

Yli-/alijäämä: -1,27 milj

Vieras pääoma yhteensä: 18,24 milj. (2024 19,09 milj.)

Konsernin omavaraisuusaste: 59,9% (2024 60,2)

Lainakanta 31.12.2025 euroa/asukas:3376 (2024 3525)

Kassan riittävyys pv: 211 (2024 220)

Valtionosuudet ja verotulot eivät kattaneet vuoden 2025 menoja, mutta käyttötaloutta ei kuitenkaan korjattu lainanotolla.

TE-uudistuksen vaikutukset olivat yli 800 000€.

Strategiset riskit liittyvät väestönkehitykseen ja palvelurakenteen yhteensovittamiseen.

Taloudelliset riskit liittyvät mm. Tulorahoituksen ja investointien tasapainoon, sekä lainakannan kehitykseen.

Kunnan tietojärjestelmäriskit liittyvät oman ICT-henkilöstön puutteeseen ja mahdollisen hankintalain muutokseen.

Valtuusto on asettanut tavoitteeksi, että kunnan talous on tasapainossa valtuustokauden loppuun mennessä. Tavoite on tarkastuslautakunnan mielestä kunnianhimoinen, mutta toteutettavissa.

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että kuntaan perustetaan toimikunta, johon kuuluvat toimialajohtajat, kunnanjohtaja ja kaikkien puolueiden edustajat, joiden tehtäväksi tulisi talouden pitkän aikavälin suunnittelu ja toteutus-ehdotusten laadinta, jotta valtuuston asettama tavoite saavutettaisiin.

9. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Tarkastuslautakunta toteaa, että toimintakertomuksessa on riittävästi selostettu sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan keskeisimmät riskit, huomiot sekä kehittämistarpeet.

Todetaan, että kunnan kiinteistöstrategia valmistuu 2026. Kuntakonsernin velka huolettaa lautakuntaa, samoin korjausvelan suuri määrä. Riskiksi on myös luettava rahoituslaitosten kiristynyt rahoituspolitiikka ja varovainen asenne vuokralayhtiöiden luotonantoon.

Kunnan mittavalle sijoitusomaisuudelle luo riskiä maailman tilanne ja rahoitusmarkkinoiden epävakaus. Sijoitusstrategiaa kannattaa päivittää tilanteen mukaan.

Henkilöstön kouluttaminen vastaamaan tietosuojavaatimuksia tulee olla ajantasaista, koska vaatimukset kiristyvät koko ajan.

Tietoturva asiat tulee pitää aina ajantasalla, jotta vältetään mahdollisilta taloudellisilta menetyksiltä.

10. Tarkastuslautakunnan kysymykset kunnanhallitukselle

1. Taavetin lukion oppilasmäärä on laskenut melko pieneksi, mihin toimiin pitäisi ryhtyä, että lukion tulevaisuus saataisiin turvattua? (Olisiko erikoistuminen yksi mahdollisuus?)
2. Mihin toimenpiteisiin tulee ryhtyä, että kaikkien päätösten lainmukaisuus tulee turvattua?
3. Luumäen asuntojen velkamäärä on suuri, miten varmistutaan ettei kunnan takausvastuut lankea maksuun?
4. Hankintalain uudistus on mahdollisesti tulossa ja se aiotussa muodossa aiheuttaa pienille kunnille melkoisia vaikeuksia, mitä keinoja kunnalla on selvittää näistä haasteista, jos esim. nykyinen yhteistyö Meitan kanssa ei olisi mahdollista.

11. Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle

Tarkastuslautakunta jättää arviontikertomuksen vuodelta 2025 valtuustolle käsiteltäväksi ja esittää että valtuusto pyytää arviontikertomuksessa esitetyistä havainnoista hallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä valtuustossa 31.12.2026 mennessä ja toimittaa selvitykset myös tarkastuslautakunnalle.

26.5.2026

Luumäen kunnan tarkastuslautakunta

Antero Paananen, puheenjohtaja

Kaisa Pesu, varapuheenjohtaja

Virpi Kosonen, jäsen

Seikku Kaita, jäsen

Patrik Pilhjerta, jäsen